

od obresti vlog tekočega računa v slednjem slučaju neznatna, pri prav mnogih posojilnicah pa je celo ni, kjer koncem leta, ko bi se imela izkazati, imetnik računa posojilnici dolguje obresti.

C. Pa tudi kolki so davek in tedaj je treba tudi teh omeniti v odgovoru na vprašanje »Kake davke plačujejo posojilnice?« še posebej zategadelj, ker ne plačujejo vse enakih kolkovih pristojbin.

1. Kolkovani morata biti sledeči društveni knjigi: Dnevna blagajniška knjiga in Glavna knjiga za vloge.

Čez kolek vtisne c. kr. finančno okrajno ravnateljstvo svoj pečat.

2. Menice se kolkujejo po lestvici I, a čez kolek vtisne navadno c. kr. davkarija svoj pečat.

Hipotekarna dolžna pisma kolkuje c. kr. biležnik ter vodstvo zemljiške knjige.

4. Dolžna pisma na osebni kredit kolkujejo se po lestvici II.; če se pa tem dolžnim pismom (navadno na nedoločen čas) pripiše še porok, treba je novega istega kolka. Isto velja za podaljšanje teh pisem in za vsakega poroka na njih.

5. Vloge in prošnje na javne urade so podvržene kolkovniškimi določilom.

Tako je v obče veljavno!

Olajšave pa imajo Raiffeisenovke in njim na podlagi postave 1. junija 1889, drž. zak. št. 91 z znanimi zahtevami slične posojilnice in sicer vsled postave 11. junija 1894, drž. zak. št. 111., katere § 2. se glasi:

»Dolžna pisma udov, ki so dobili posojila od katere v § 1. (postave 1889) imenovanih zadrug, zraven pa tudi zadolžnice za tekoči račun, s samo izjemo listin o hipotekarnih dolgih, podvržene so kolkovini po lestvici I., če je iz dolžnopisemskega teksta razvidno, da rok za vrnitev posojila ne preteče 4 let od dneva podpisane listine.

Dolžnopisemski podaljšanja (prolongacije) zastran v predstoječem omenjenih posojil zahtevajo istotako kolek po lestvici I., če podaljšanje ne prestopa 4 let, sicer pa gre (večji) kolek po lestvici II.

Poroštva, katera se pridružijo predstoječim po lestvici I. kolekovanim zadolžnicam, so kolka prosta.

To so zares pomenljive olajšave! Ukaz c. kr. fin. ministerstva z dne 13. junija 1894 pa določa:

Posojilnice, ki hočejo biti deležne teh olajšav, morajo se z nekolekivano prošnjo in pridejanim izvodom pravil obrniti do predpostavljenega finančnega urada I. vrste (c. kr. finančno okrajno ravnateljstvo; pristojbinski oddelek). — O prošnji razsoja c. kr. deželna finančna direkcija. — Odlok se ima razglasiti v uradnem listu finančnega ministerstva. — Društva, ki so že dosegla omenjene ugodnosti, morajo naznaniti vsako spremembo pravil okraj. fin. ravnat. Fin. minister sme preklicati ugodnosti če je dokazano, da katera zadruga ne izpolnjuje več stavljenih pogojev. — Zadruga, katere niso pod nadzorništvo kakega avtonomnega (deželnega) odbora ali katere združne »Zveze«, sme nadzorovati finančni urad, da se prepriča, ali se spolnjujejo imenovani pogoji.

III. Semkaj bi spadala še razprava o pristojbinskem namestku (Gebühren-Äquivalent), katerega imajo plačevati skupščine (korporacije) in društva vsled postave z dne 9. febr. 1850, drž. zak. št. 50, toraj mestne in okrajne posojilnice itd. — Denarni zavodi pa, ki po pravilih posojujejo le zadrugnikom svojim, so izvzeti od dolžnosti tega davka. Ker v začetku omenjeni brezimenski ni vprašal: »Kakih davkov ni treba plačevati našim posojilnicam?« omenjam le sledeče: Ako bi se l. 1901 kateri naši posojilnici doposlali obrazci v izpoved premičnega imetja in nepremičnega, kar se stori vsako 10 leto, da se za 10 let naprej odmeri pristojbinski namestek, tedaj je ista obvezana obrazce vestno izpolnjene do konca aprila poslati oblasti. Ob enem pa naj zahteva oprostitev od tega davka, in če se ji kljub temu ven-

dar odkaže, naj nemudoma proti temu rekurira pri c. kr. finančni deželni direkciji na podlagi dotičnih oprostilnih zakonov in ukazov.

K sklepu naj še stvarno opomnim k članku gsp. F. Jošta v »Slovenski zadrugi« 1900 št. 5 o istem predmetu sledeče:

1. Res ni treba plačevati rentnine »od izplačanih in kapitalizovanih obrestih« posojilnicam, ker § 124 zakona 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 sploh govori le o fizičnih osebah, tedaj ne o zadrugah.

2. Pobija gosp. Jošt trditve »Narodnega Gospodarja« 1900 št. 1 str. 12, da bi morale plačevati »vsakega pol leta od izplačanih obrestij in vlog (!) v tekočem računu 2% rentnega davka«. Ako se blagohotno postavi na mesto »in«, »od«, kar bi zamoglo postati edino zmiselno, tedaj odpadajo vsa naslednja izvajanja gsp. Jošta. Ako se pa stavek »N. G.« še natančneje pregleda, postane jasno, da je pisec mislil le na zgorej pod II. B. 3. razpravljano. Priznavam tudi, da »N. G.« tam na jako lahkomišeln način govori o »2% rentnem davku«, a opravičeno menda slutim, (naslednjih števil »N. G.« nimam pri roki), da je slej popravil svojo zmoto.

Vsem nam gre za sveto narodno stvar. Ako sem se v predstojećem kjerkoli zmotil, hvaležno sprejemem vsako prijazno pojasnilo, radovoljno tudi oster ukor, — prav mi bo, saj sem se oglasil samorad! da le kogar ne speljam v zmoto, kateri sledi financarski bič, kazen, ki je razven večne med vsemi kaznimi najbolj občutljiva.

Poučujmo drug drugega, navdušujmo se za stvar, katera nam je ravno v naši dobi prva med posvetnimi! Ne lahkomišeln, marveč dobro premišljeno stavimo na trdno podlago poslopje narodno-gospodarske naše organizacije!

F. S. Šegula.

Politični ogled.

Čehi delajo z vsemi silami, da bi jim dala vlada kako zadoščenje za storjene krivice, ker bi v istini radi opustili obstrukcijo. Češki politiki se pridno posvetujejo z ministerskim predsednikom Koerberjem. Ako Čehi opuste obstrukcijo, se celo gotovo zopet obnovi prejšnja desnica. Vidi pa se sedaj tudi veliki razložek med češko in nemško obstrukcijo. Nemci so slepo dirjali naprej in se niso zmenili, koliko škode da storijo vsem narodom, Čehi pa so vestni politiki in sami ponujajo roko za častno spravo.

Prijatelji Čehov. Od uredništva dunajskega časnika »Der Süden« smo dobili prijazno pojasnilo, da ne sedi v njem noben žid. Časnikar Graf, ki izdaje »Information«, in sodeluje tudi pri Südenu, je katoličan in Slovan (Čeh). List Süden bi večkrat prinašal članke o slovenskih zadevah, a jih ne dobi. Dobro bi bilo torej, ako bi slovenski politiki večkrat namočili svoje pero za ta list, ki se čita celo v najvišjih političnih krogih. Mi objavljamo to pojasnilo s prijateljskim čustvom.

Šenererjevski shod v Ašu. Zborovalci na tem shodu, ki ga je sklical poslanec Bareuther, so v nedeljo celemu svetu naznanili, kaj jih teži. Možje zahtevajo posebno zastopstvo za vse nemške dežele, nemški državni in armadni jezik, osamitev Galicije, spremembo policijskih naredeb in preklic odlokov glede izгона pruskih pastorjev in razpust državnega zbora ter razpis novih volitev. Poleg tega so stavili Šenererjevci še več zahtev lokalnega pomena. Njih zahteve so torej naravnost velikanske in prav malo manjka, da se že ni zahtevalo združenje vseh avstrijskih nemških pokrajin s Prusijo. Vlada je seveda komaj čakala, da so ti prusaki izrazili svoje želje, in jih bo menda nemudoma izpolnila.

Cesar pride v Gorico okoli 19. septembra. Goriška dežela obhaja letos 400letnico združenja goriške grofije z Avstrijo. Za slovesen cesarjev sprejem se že sedaj delajo priprave.

Istrski deželni zbor je pričel zborovati, a slovanski poslanci se niso prikazali, ker se jim ni zagotovilo, da jih italijanska fakinaža ne bo napadala in ker se jim ni obljubilo, da bo v zbornici njih jezik enakovrsten z italijanskim.

V Južni Afriki se Burom sedaj ne godi tako slabo. Uspeh na uspehom se poroča od tamkaj. Seveda so to le neznatni uspehi, ki ne bodo več spremenili žalostne usode burskega ljudstva. Dne 22. so se Buri zbrali pri železnični postaji blizu Heidelberga ter hudo prijemali Angleže. Še le ko je tem dosla večja pomoč, so jo popihali zopet v varna zavetja.

Vojska na Kitajskem. Kitajska je začela sedaj vendar resno misliti na posredovanje evropskih velesil proti ustaji bokserjev. Cesar Kwangsü se je obrnil najprej na predsednika francoske republike, potem na Mac Kinleya ter nemškega cesarja, slednjič pa z daljšim pismom na japonskega cesarja. Odgovori vseh vladarjev se ujemajo v tem, da o posredovanju ne more biti govora, dokler kitajska vlada ne da zadoščenja in zagotovi popolne varnosti. Iz teh pisem kitajskega cesarja sklepajo nekateri, da imata Kwangsü in cesarica-vdova še v rokah vladno krmilo, a da sta preslaba, da bi se uprta nasilstvu princa Tuana, ki s svojimi še vedno oblega zunanja poslaništva. Tudi poslaniki so razun Kettelerja baje še vsi živi in zdravi, ker sicer bi se cesar ne drznil storiti takega koraka. O tem je mej drugimi posebno prepričan ameriški predsednik Mac Kinley, ki je že tudi obljubil posredovanje glede nekaterih prepirnih točk. Amerika bo torej prva kršila jedinstvo. Mejnarnodne čete se bodo pričensi s prihodnjim tednom vendarle napotile v Pekin. Dolgo so odlašale. Kdaj dospo tje in v kakem stanju dobe ondotne tujce, danes pač nihče ne more napovedati.

Dopisi.

Iz Zdol pri Kozjem. (Razno.) Gospod urednik, primahal sem k vam s polno torbico novic, katere mislim, da bodo ugajale cenjenim bralcem. Najprvo poglejmo nekoliko na naša polja in vinograde, kako nam kaj letos obetajo. Ozimna setev nam je prav lepo obročila, posebno pšenica in ječmen; rž pač bolj nekoliko slabo, ker je bila prezebla. Čas žetve je tukaj in naše pridne žanjice z veseljem sukajo srp po njivi in hvalijo Boga, da jim je dal doživeti ta veseli čas žetve in da jim ni zlatega upa ugonobil ledeni bič, kateri nam je velikokrat že pretel. S tem upamo, da se bodo v kratkem oglasili veseli mlatiči s piko, poko, pok, in nam namlatili mnogo drobnega zrnja. Koruza, fižol, krompir in drugi letni pridelki nam prav lepo rastejo in nam obetajo dobro bodočnost, ako ne bode ledu. Seno smo prav lahko posušili in ga je mnogo. Vinska trta nam je letos lepo zrastle in se nadejamo, da se še bode stara trta opomogla in nam rodila. Letos sicer ne kaže veliko grozdja, pa upamo, da bode to izvrstno. Mnogo že imamo amerikanerja nasajenega, kateri prav lepo in bujno raste. Dobro se nam je obneslo škropljenje proti peronospori in žvepljanje proti plesnobi. Sadja bode tudi, posebno jabolk in hrušek, sliv pač nekoliko manj od lani. Črešenj je bilo dovolj. Kostanj prav lepo cvete, a orehov pač ne bode nič, ker so bili pozebli. Blagoslovi Bog vse delo naših rok in nas varuj pred vsako uimo. — Toča nas pa kaj prav rada obiskuje. Zato so izrekli nekateri občani, da bi bilo dobro in koristno, ko bi se ustanovila pri nas strelna postaja proti toči po nasvetu gosp. dr. Jožefa Vošnjaka in c. kr. kmetijske družbe kranjske. Upamo, da se bode ta naša želja izpolnila in prosimo deželno vlado, da bi nas v tej reči podpirala, ker naše županstvo dremlje ali takorekoč spi in se malo briga za procvit kmečkega stanu. Pregovor pravi: pomagajmo si sami in Bog nam bode pomagal.